

Notitie Werkwijze rondom indexeren VRK (d.d. 11 dec. 2023)

Voorafgaand aan de programmabegroting jaar t wordt de uitgangspuntennotitie jaar t opgesteld. In deze uitgangspuntennotitie staat beschreven met welke indexpercentages de concept programmabegroting wordt opgesteld. Hieronder staat beschreven hoe deze percentages worden bepaald en hoe het verdere proces er uit ziet:

Structurele loonindexatie

De compensatie voor loonontwikkelingen betreft de gevolgen die voortkomen uit afgesloten CAO afspraken, (verwachte) ontwikkelingen in de werkgeverspremies en, als er nog geen afgesloten CAO is, voor het betreffende begrotingsjaar een zo goed mogelijke inschatting van de verwachte loonontwikkeling.

Bij het berekenen van de loonindexering wordt ook teruggekeken naar eerdere jaren om te bepalen of de gehanteerde uitgangspunten juist zijn geweest. Is bijvoorbeeld in een eerder stadium rekening gehouden met een verwachte loonontwikkeling van 3%, maar is het daadwerkelijke CAO akkoord 2%, dan wordt hiervoor gecorrigeerd.

Door deze werkwijze kan er in een enkel jaar een afwijking zijn tussen werkelijke loonontwikkeling en in de begroting meegenomen ontwikkeling, maar dit verschil wordt altijd gecorrigeerd, waardoor gemeenten structureel nooit meer vergoeden en de VRK structureel nooit meer of minder ontvangt dan de werkelijke nominale ontwikkeling.

Structurele prijsindexatie

De compensatie voor prijsontwikkeling wordt bepaald op basis van de IMOC prijsindex zoals afgegeven door het Centraal Planbureau (CPB). Hierbij wordt uitgegaan van de laatst bekende voorspelling die het CPB heeft afgegeven op 1 november voordat de uitgangspuntennotitie wordt opgesteld.

Ook bij het berekenen van de prijsindexering wordt teruggekeken naar eerdere jaren of de gehanteerde uitgangspunten juist zijn geweest. Het CPB publiceert achteraf ook de daadwerkelijke prijsindex van het IMOC, welke cijfers worden gebruikt voor de herijking.

Net als bij de loonontwikkeling kan er dus in een enkel jaar een verschil zitten tussen werkelijke prijsontwikkeling en de in de begroting meegenomen ontwikkeling, maar hier wordt voor gecorrigeerd waardoor gemeenten structureel nooit meer vergoeden en de VRK structureel nooit meer of minder ontvangt dan de werkelijke nominale ontwikkeling.

Het grote voordeel van bovenstaande werkwijze is dat zowel betalende als ontvangende partij conform werkelijke en controleerbare cijfers structureel hun deel betalen of ontvangen.

Omdat de VRK al aan het einde van jaar t-2 het voorstel voor indexering opstelt voor de uitgangspuntennotitie op basis van de dan bekende (CPB) gegevens, kan het voorkomen dat er net nieuwe indexen gepubliceerd worden rondom het moment dat de concept programmabegroting aan de gemeenteraden voor zienswijze wordt aangeboden.

Op dat moment is het in de tijd niet meer mogelijk de concept programmabegroting nog aan te passen met deze nieuwe gegevens, omdat anders de wettelijke termijnen voor zienswijze niet gehaald worden.

Voorafgaand aan het versturen van de concept programmabegroting maakt de VRK een extra analyse waarbij gekeken wordt of de nieuwste voorspellingen sterk afwijken van de gehanteerde cijfers. Peildatum hiervoor is 1 maart van het betreffende jaar. Indexen en andere informatie die na die datum bekend/gepubliceerd worden kan ook in de analyse niet meer worden meegenomen.

Is de index gebaseerd op de meest recente informatie meer dan 1% lager waarvan in de programmabegroting is uitgegaan, dan zal aan het bestuur worden voorgelegd of dit moet worden aangepast in de definitieve programmabegroting die aan het Algemeen Bestuur wordt voorgelegd. De gemeenten kunnen dit dan in hun interne besluitvormingsproces en zienswijze meenemen. De VRK zal hiervoor cijfermatig extracomptabel aangeven wat dit betekent voor de gemeentelijke bijdragen die de deelnemers moeten betalen. Met deze werkwijze zijn eventuele wijzigingen vroegtijdig bekend bij de leden van de commissie bedrijfsvoering en kan dit ook tijdig worden meegenomen in de P&C cyclus van de gemeenten zelf.

Is de afwijking van de werkelijke index meer dan 1% hoger, dan zal het reguliere traject van voorleggen via de eerste berap volgen, waarbij dan ook extracomptabel de effecten op de gemeentelijke bijdragen worden aangegeven.

Reden voor het verschil in werkwijze bij afwijking naar boven en beneden is dat ten gunste van de gemeenten afwijken ten opzichte van wat voor zienswijze is aangeboden wel kan, maar ten nadele van de gemeenten afwijken ten opzichte van het stuk dat is aangeboden voor zienswijze niet wenselijk is.

Omgang met afwijkingen in het begrotingsjaar zelf

De situatie kan zich voordoen dat de gehanteerde indexcijfers gedurende het betreffende jaar sterk afwijken van de indexpercentages waartoe besloten is bij het vaststellen van de programmabegroting. In de nota financieel beleid ligt vast dat als deze afwijking groter is dan 1% (zowel omhoog als omlaag) het effect hiervan wordt voorgelegd aan het Algemeen Bestuur. Zij kan dan besluiten dat de begroting van het lopende jaar en daarmee mogelijk ook de bijdragen vanuit de gemeenten hier op aangepast moeten worden, met inachtneming van de hiervoor geldende procesafspraken.